



CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Braguța împotriva Feodorei Braguța, cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța și s-a menținut hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-264/24

Nr. PIGD 2-19201589-01-2ra-12032024)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, Ru. Pulbere, D. Dulghieru)

02 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 decembrie 2019, Alexandru Braguța a depus cerere de chemare în judecată împotriva Feodorei Braguța privind încasarea sumei de 5762,00 de lei, cu titlu de cheltuielile suportate pentru plata serviciilor locativ-comunale, prejudiciul moral în mărime de 3000,00 de lei și cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a invocat că bunului imobil situat pe str. XXXXX XX XXX nr. X, com. XXX, mun. Chișinău constituie proprietate comună.

3. La fel a menționat că prin hotărârea din 05 decembrie 2011 a Judecătoriei Chișinău a fost desfăcută căsătoria cu pârâta Feodora Braguța, însă au continuat să locuiască în același bun imobil.

4. În ordinea ideilor expuse, a relevat că Feodora Braguța beneficiază de toate serviciile comunale, însă refuză să achite, iar lui îi revine obligația de a achita plățile pentru a evita deconectarea acestora.

5. A considerat reclamantul că Feodora Braguța are obligația solidară de a achita parțial serviciile comunale, ori de altfel aceasta se îmbogățește nejustificat, iar dînsul suportă doar consecințe negative, având sarcina de a achita integral plățile comunale.

6. La fel, în cererea de chemare în judecată se face referire la faptul că conform certificatului nr.C0XXXXXXXXX, Alexandru Braguța este încadrat XX XXX XXXX XXX XXX și nu se poate angaja în câmpul muncii pentru a avea un venit major și să poată achita desinestător serviciile comunale, evidențiind că situația financiară este una precară și are la întreținere un copil minor care conform certificatului nr.X din XX ianuarie XXX, este cu grad XX XXXXXX.

7. Urmare a celor relatate, Alexandru Braguța a considerat că este în drept de a pretinde achitarea sumelor calculate pentru serviciile locativ-comunale calculate pentru perioada anilor 2018 - 2019, prejudiciul moral cauzat, precum și cheltuielile de judecată suportate în legătură cu prezenta cauză.

8. Ulterior, prin cererea de majorare a pretențiilor din 29 septembrie 2020, Alexandru Braguța a solicitat încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a sumei de 9340,00 de lei, cu titlu de cheltuielile suportate pentru plata serviciilor locativ-comunale și prejudiciul moral în mărime de 6000,00 de lei (f.d.126-128 Vol.I).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Braguța împotriva Feodorei Braguța cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (f.d. 22, 30/36, vol.II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 29 decembrie 2022, avocatul Alexandr Russu, acționând în numele și interesele lui Alexandru Braguța, a depus apel nemotivat (f.d.24, vol.II), iar la 24 mai 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de Alexandru Braguța (f.d.49/52, vol.II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Alexandr Russu în numele și interesele lui Alexandru Braguța și s-a menținut hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 124; 125/131).

12. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art.345 alin.(1), art.349 și art.811 alin.(1) - (3) din Codul civil, în redacția de până la 01 martie 2019, prevederile art.23 alin.(4) din Legea privind privatizarea fondului de locuințe nr.1324 din 10 martie 1993, prevederile pct.17 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, precum și prevederile art.25 alin.(1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402 din 24 octombrie 2002, a conchis despre netemeinicia pretențiilor apelantului-reclamant, soluție corect adoptată de instanța de fond.

13. Întru susținerea soluției enunțate, instanța de apel a relevat că pentru a pretinde la încasarea unor sume bănești, cu titlu de cheltuieli pentru serviciile comunale utilizate de locatari în procesul de folosință a bunului imobil în speță, reclamantul urma să confirme legătura juridică dintre părți și bunul imobil în speță.

14. În acest sens, instanța de apel a notat că reclamantul nu a confirmat dreptul de proprietate al acestuia asupra bunului imobil în speță și nici dreptul intimatei asupra imobilului respectiv. Cu atât mai mult, apelantul nu a probat regimul juridic al proprietății invocate, pentru a putea stabili natura și proporția responsabilității proprietarilor pe marginea sarcinilor bunului imobil.

15. La caz, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că dreptul de proprietate asupra unui bun imobil se confirmă prin anumite mijloace de probe admisibile și anume actul prin care a fost dobândită proprietatea și înscrierile din registrul bunurilor imobile.

16. În continuare, instanța de apel a reținut că în cazul în care eventualii coproprietari devălmași a unui bun imobil întâmpină dificultăți referitor la utilizarea și administrarea bunului imobil coproprietate, legiuitorul a instituit procedura stabilirii cotelor-părți ideale, pentru a putea partaja sarcinile bunului imobil.

17. Cu referire la speță, instanța de apel a constatat că în circumstanțele în care apelantul în perioada anilor 2017-2020 a achitat serviciile comunale contractate de către acesta pentru utilizarea eficientă a imobilului în speță, se prezumă că nu au existat divergențe la capitolul dat între locatari. Raționamentul dat este generat de acțiunile concludente ale apelantului, or în cazul în care apelantul realiza că îi sânt încălcate anumite drepturi ale sale, acesta urma să întreprindă anumite acțiuni concrete în apărarea drepturilor sale. În acest sens, instanța nu a reținut nici o notificare, scrisoare sau solicitare expediate de apelant intimatului privind obligația de plată a serviciilor.

18. Întru susținerea ideii consecvente, instanța de apel a notat că din actele cauzei nu a reținut un act prin care apelantul Alexandru Braguța, ar fi încercat desființarea coproprietății, pentru a putea delimita eventualele sarcini ale bunului ce urmează a fi executate. Or, delimitarea cotelor părți din imobil sau desființarea coproprietății va duce și la delimitarea obligațiilor privind achitarea serviciilor comunale contractate și utilizate.

19. Astfel, instanța de apel a relevat că pretențiile înaintate de apelant urmează a fi apreciate în corelație cu natura juridică a dreptului de proprietate a părților în litigiu, asupra bunului imobil utilizat. În condițiile în care reclamantul/apelantul în calitate sa de subiect activ, care a beneficiat de asistența juridică calificată, nu a invocat circumstanța dată, instanța de apel este în imposibilitate să aprecieze gradul de suportare a cheltuielilor pentru serviciile comunale de către locatarii imobilului.

20. Sub un alt aspect, instanța de apel a concluzionat că prima instanța, în baza probelor prezentate, a constatat că intimata nu a locuit permanent în imobilul din com. XXXXX, str. XXXXX XX XX nr.X, urmare a ordonanțelor de protecție emise și plasarea intimatei în centre de plasament. Respectiv aceasta nu a utilizat continuu serviciile comunale pretinse de apelant.

21. La fel, instanța de apel a reținut că prima instanța a constatat că în pofida relațiilor ostile dintre părți, nu poate fi constatat tipul și volumul serviciilor utilizate de fiecare dintre locatarii imobilului respectiv și în final valoarea acestora.

22. Astfel, ținând cont de circumstanțele stabilite, instanța de apel a concluzionat că solicitarea apelantului de a încasa exclusiv de la intimată serviciile comunale pentru perioada 2017-2020 în cuantum de 9340,00 de lei, confirmată prin facturile de plată emise pe numele apelantului, este nefondată, neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

23. Alegațiile părții apelante referitoare la dreptul debitorului solidar care a satisfăcut obligația, să intenteze acțiune de regres împotriva celorlalți debitori solidari, indicate la art.811 alin.(1) din Codul civil (în redacția Legii de până la 01 martie 2019) nu este oportună speței date, or, instanța de apel nu a constatat efectele unei răspunderi solidare, iar apelantul a achitat serviciile contractate de către acesta și consumate de către acesta și membrii familiei sale.

24. Referitor la pretenția apelantului privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate raționamentele instanței de fond. Or, reieșind din prevederile art.1422 alin.(1) și (2) și art.1423 din Codul civil (în redacția Legii până la 01 martie 2019), sau prevederile art.2036 alin.(1)-(3) și art.2037 alin.(1) din Codul civil (în redacția Legii după 01 martie 2019), rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, instanța de apel a notat că din normele de drept enunțate rezultă că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

25. În acest context, instanța de apel a învederat că în cazul dedus judecății nu au fost stabilite prezenta condițiilor acestor norme pentru admiterea pretenției înaintată de către Alexandru Braguța și încasarea sumei de 6000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral. Or, pentru a dispune repararea prejudiciului moral, trebuie de demonstrat că fapta cauzatoare de asemenea prejudiciu este recunoscută de lege ca una care îndreptățește prejudiciul. Astfel, reieșind din cele expuse, instanța de apel a constatat lipsa condițiilor legale care ar justifica repararea prejudiciului moral, motiv pentru care va respinge acest capăt dat de cerere.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

26. La 28 februarie 2024, avocatul Alexandr Russu în numele și interesele lui Alexandru Braguța, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, rejudecarea cazului și adoptarea unei noi decizii privind admiterea deplină a cererii de chemare în judecată înaintată de Alexandru Braguța (f.d.102/106, vol.II).

27. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond cât și în instanța

de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Chișinău este pasibilă de a fi casată deoarece este arbitrară și neîntemeiată.

27.1. În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, și anume: b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; e) hotărârea se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

28. La 21 iunie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa reprezentantei intimatei Feodora Braguța, avocata Elena Munteanu, copia recursului declarat de către avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f.d.118/119, vol.II).

29. La 13 iulie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.125, vol.II), avocata Elena Munteanu, acționând în numele și interesele Feodorei Braguța, a depus referință la cererea de recurs declarată de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe (f.d.121/214, vol.II).

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

30. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

31. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 22 noiembrie 2023 (f.d. 90, vol.II).

32. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.16 (f.d.100, vol.II), rezultă că, la 02 ianuarie 2024, Curtea de Apel Chișinău a expediat prin intermediul oficiului poștal în adresa participanților la proces, copia deciziei integrale din 22 noiembrie 2023, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la materialele cauzei.

33. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de către avocatul Alexandr Russu în numele și interesele lui Alexandru Braguța, la 28 februarie 2024, se consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.30).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Art. 433 alin.(1) –(2) din Codul de procedură civilă, prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);
 - a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);
 - b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
 - c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
 - d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
 - e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
 - f) recursul este vădit neîntemeiat.
- (2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.

35. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, reglementează că, recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2)Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Completul de judecată notează că potrivit legii procesual-civile examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului. La caz, avocatul Alexandr Russu, acționând în numele și interesele lui Alexandru Braguța, a declarat recurs la 28 februarie 2024, după modificările operate în Codul de procedură civilă în redacția Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că avocatul Alexandr Russu, acționând în numele și interesele lui Alexandru Braguța a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) lit. b), e) din Codul de procedură civilă, nu a stabilit că decizia contestată a Curții de Apel Chișinău că aceasta ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție pe cauze similare, iar prin admiterea recursului declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru

Braguța s-ar consolida sau s-ar modifica jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

38. În continuare, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau cu aprecierea nerezonabilă a probelor. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

39. Distinct, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că motivele recursului declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea cadrului legal aplicabil speței deduse judecării.

40. Dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

41. Articolul 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

42. La caz, avocatul Alexandr Russu, acționând în numele și interesele lui Alexandru Braguța, a invocat dispozițiile art.432 alin.(1) lit. b), e) din Codul de procedură civilă, însă, acesta nu a explicat concret aceste pretenții.

43. Astfel că, art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat.

44. Cu referire la invocarea art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, recurentul susține că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

45. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor lit.e) art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, noțiunea de hotărâre arbitrară

ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

46. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

47. Totodată, potrivit art.71 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

48. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 din Codul penal)...”. Iar în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (*a se vedea cauza Dulaurans v. France, 2000, § 38*); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (*a se vedea cauza Tel v. Turkey, 2017*); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (*a se vedea cauza Anđelković v. Serbia, 2013; cauza Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020*).

49. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 din Codul penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

50. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16 ianuarie 2025 (pct.149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia ”hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

51. Din textul recursului nu constată în mod univoc vre-un argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

52. Subsidiar, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o aprecierea eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

53. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

54. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat necesar de a menționa faptul că nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „arbitrară”, cât și „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, însă fiecare din cele două sintagme urmează a fi invocate și argumentate separat.

55. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

56. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Alexandr Russu în numele și interesele lui Alexandru Braguța este unul vădit neîntemeiat. Or, recursul respectiv conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de instanța de apel. Astfel, la caz, lipsește aparența unei încălcări a dreptului recurentului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

57. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța, ca fiind inadmisibil.

58. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. f), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Alexandr Russu, în numele și interesele lui Alexandru Braguța, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat